

# RAAD VOOR VERGUNNINGSBETWISTINGEN

## ARREST

van 21 maart 2017 met nummer RvVb/A/1617/0676  
in de zaak met rolnummer RvVb/1415/0473/A/0458

Verzoekende partij	de vzw <b>AËROCLUB DE HESBAYE</b>  vertegenwoordigd door advocaat Tom SWERTS met woonplaatskeuze op het kantoor te 2800 Mechelen, Antwerpsesteenweg 16-18
Verwerende partij	<b>DE GEWESTELIJKE STEDENBOUWKUNDIGE AMBTENAAR</b> van het departement RUIMTE VLAANDEREN, afdeling Limburg  vertegenwoordigd door advocaat Michel VAN DIEVOET met woonplaatskeuze op het kantoor te 1000 Brussel, Wolstraat 56
Tussenkommende partij	de cvba <b>GREENSKY</b>  vertegenwoordigd door advocaten Tangui VANDENPUT en Patrik DE MAEYER met woonplaatskeuze op het kantoor te 1160 Brussel, Tedescolaan 7

---

### I. BESTREDEN BESLISSING

De verzoekende partij vordert met een aangetekende brief van 10 april 2015 de vernietiging van de beslissing van de verwerende partij van 12 augustus 2014.

De verwerende partij heeft aan de tussenkommende partij een stedenbouwkundige vergunning verleend onder voorwaarden voor het aanleggen van kabels voor de aansluiting van windturbines te Gingelom en Landen op de percelen gelegen te Gingelom met als kadastrale omschrijving afdeling 9, sectie C, nummers 921b, 983a, 1003b en 103c en te Landen met als kadastrale omschrijving afdeling 10, sectie B, nummers 72e, 72g, 73c, 74d, 85s2 en v2.

### II. VERLOOP VAN DE RECHTSPLEGING

1.

De tussenkommende partij verzoekt met een aangetekende brief van 16 juni 2015 om in de procedure tot vernietiging tussen te komen.

De voorzitter van de Raad verleent de tussenkommende partij met een beschikking van 23 juli 2015 toelating om in de debatten tussen te komen.

2.

De verwerende partij dient een antwoordnota en het administratief dossier in. De tussenkomende partij dient een schriftelijke uiteenzetting in. De verzoekende partij dient een wederantwoordnota in. De verwerende partij dient een laatste nota in. De tussenkomende partij dient een laatste schriftelijke uiteenzetting in.

De kamervoorzitter behandelt de vordering tot vernietiging op de openbare zitting van 24 januari 2017.

Advocaat Lara HENDRIX *loco* advocaat Tom SWERTS voert het woord voor de verzoekende partij.

Advocaat Filip VAN DIEVOET *loco* advocaat Michel VAN DIEVOET voert het woord voor de verwerende partij. Advocaat Patrik DE MAEYER voert het woord voor de tussenkomende partij.

3.

Het decreet van 4 april 2014 betreffende de organisatie en de rechtspleging van sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges (DBRC-decreet) en het besluit van de Vlaamse regering van 16 mei 2014 houdende de rechtspleging voor sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges (Procedurebesluit) zijn toegepast.

### **III. FEITEN**

1.

De tussenkomende partij dient op 18 februari 2014 bij de gewestelijke stedenbouwkundige ambtenaar een aanvraag in voor een stedenbouwkundige vergunning voor “Kabelwerken Windturbinepark Greensky” op de percelen gelegen te Gingelom en Landen.

De aanvraag betreft het aanleggen van kabels voor de aansluiting van het windturbinepark Greensky. Dit project omvat 25 windturbines langs de E40 en de HST-lijn, waarvan 16 windturbines worden voorzien in het Vlaamse Gewest en nog 9 windturbines in Wallonië. Van de 16 windturbines in het Vlaamse gewest worden er negen voorzien op het grondgebied van de gemeente Landen en zeven op het grondgebied van de gemeente Gingelom.

2.

Voor de 16 windturbines in het Vlaams Gewest is op 17 augustus 2011 een stedenbouwkundige vergunning verleend. De verzoekende partij heeft tegen de beslissing van 17 augustus 2011 een vernietigingsberoep ingesteld bij de Raad die met het arrest van 25 juni 2013 (nr. A/2013/0346) deze beslissing gedeeltelijk heeft vernietigd, met name voor wat betreft de negen windturbines te Landen. De Raad heeft de verwerende partij bevolen om over deze negen windturbines een nieuwe beslissing te nemen. De verwerende partij heeft op 18 september 2013 de herstelbeslissing genomen en beslist om een stedenbouwkundige vergunning te verlenen voor de negen windturbines te Landen. Tegen deze beslissing wordt opnieuw een vernietigingsberoep bij de Raad aangetekend door onder meer de verzoekende partij. De Raad heeft de beslissing van 18 september 2013 met het arrest van 15 maart 2016 (nr. RvVb/A/1516/0789) vernietigd en heeft de verwerende partij bevolen om opnieuw een beslissing te nemen. Met een schrijven van 7 juli 2016 heeft de tussenkomende partij evenwel haar aanvraag voor een stedenbouwkundige vergunning voor de negen windturbines te Landen ingetrokken.

Voor de exploitatie van de windturbines in Landen en Gingelom werden eveneens milieuvergunningen gevraagd. Voor de zeven windturbines op het grondgebied van de gemeente Gingelom verleent de deputatie van de provincieraad van Limburg op 3 februari 2011 een

milieuvergunning, op basis van een hernieuwde aanvraag MER-ontheffing. Tegen deze milieuvergunning werd geen beroep aangetekend, zodat zowel de stedenbouwkundige vergunning als de milieuvergunning voor de zeven windturbines te Gingelom definitief zijn.

Voor de negen windturbines op het grondgebied van de gemeente Landen verleent de bevoegde Vlaamse minister op 29 juli 2011 een milieuvergunning, doch tegen deze beslissing worden verschillende vorderingen tot schorsing en vernietiging ingesteld bij de afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State. Met een arrest van 8 maart 2012 (nr. 218.397) schorst de Raad van State het voornoemd ministerieel besluit van 29 juli 2011. Vervolgens trekt de bevoegde Vlaamse minister op 7 maart 2013 het geschorste vergunningsbesluit in en verleent zij tegelijk opnieuw de milieuvergunning voor een termijn van twintig jaar. Met een arrest van 17 september 2013 (nr. 224.668) vernietigt de Raad van State de milieuvergunning van 7 maart 2013 en verklaart het beroep tegen het ingetrokken ministerieel besluit van 29 juli 2011 zonder voorwerp. Na de herneming van de procedure verleent de bevoegde Vlaamse minister op 10 juli 2014 opnieuw een milieuvergunning voor de negen windturbines. De Raad van State schorst de tenuitvoerlegging van deze beslissing evenwel met een arrest van 4 december 2014 (nr. 229.458) en vernietigt ze met het arrest van 30 juni 2016 (nr. 235.280). Met het schrijven van 31 augustus 2016 trekt de tussenkomende partij haar milieuvergunningsaanvraag in voor zes van de negen windturbines.

3.

Nabij de geplande windturbines te Landen ligt het vliegveld dat uitgebaat wordt door de verzoekende partij. Voor het gedeelte van het vliegveld dat in het Vlaamse Gewest gelegen is, heeft de verzoekende partij omwille van de betwistingen omtrent de wettigheid van haar exploitatie een milieuvergunning aangevraagd die door het college van burgemeester en schepenen van de gemeente Landen op 5 oktober 2010 werd geweigerd.

De deputatie van de provincieraad van Vlaams-Brabant heeft op 17 maart 2011 het administratief beroep van de verzoekende partij tegen de weigeringsbeslissing van het college van burgemeester en schepenen van de gemeente Landen zonder voorwerp verklaard. De deputatie oordeelde dat de exploitatievergunning van het directoraat-generaal van de Luchtvaart (hierna: DGL) nog tot 1 september 2016 geldig is en er geen reden tot vroegtijdige hervergunning was. De exploitatievergunning waarvan sprake is de machtiging die het DGL op 1 juli 1988 heeft verleend voor de exploitatie van een permanent luchtvaartterrein voor het gebruik van ULM-toestellen.

Tegen de beslissing van de deputatie van 17 maart 2011 wordt door de tussenkomende partij een vordering tot vernietiging ingesteld bij de Raad van State, die met het arrest van 17 september 2013 (nr. 224.668) deze beslissing vernietigt, stellende dat de machtiging van de verzoekende partij van 1 juli 1988 geen milieuvergunning is in de zin van artikel 44 van het Milieuvergunningsdecreet en artikel 71 van Vlarem I. In de herstelbeslissing van 20 februari 2014 verwerpt de deputatie het beroep van de verzoekende partij tegen de weigeringsbeslissing van het college van burgemeester en schepenen en weigert zij de milieuvergunning. Tegen deze beslissing heeft de verzoekende partij op 16 mei 2014 een beroep bij de Raad van State ingesteld, die de beslissing vernietigt met het arrest van 30 juni 2016 (nr.235.282).

Voor het gedeelte van het vliegveld dat op het Waals grondgebied is gelegen, verleent de bevoegde Waalse minister op 23 december 2002 een stedenbouwkundige vergunning voor gebouwen in het kader van de vliegactiviteiten.

Bij besluit van 18 oktober 2013 heeft de stad Hannuit op 18 oktober 2013 voor de aanleg en exploitatie van een nieuwe gras piste die volledig in het Waals gewest is gelegen, een "permis

unique” voor ULM-toestellen verleend. De tussenkomende partij bestrijdt deze beslissing met een beroep tot vernietiging bij de Raad van State. Deze zaak is nog hangende onder het rolnummer 212.102/XIII-6952.

Met een bijvoegsel bij de oorspronkelijke machtiging van 1 juli 1988, heeft het DGL op 3 april 2014 machtiging verleend voor de exploitatie van de nieuwe gras piste. Ook deze beslissing maakt het voorwerp uit van een beroep tot nietigverklaring (zaak A. 213.663/XV-2651).

4.

Met betrekking tot de stedenbouwkundige aanvraag voor het aanleggen van kabels voor de aansluiting van de windturbines te Landen en Gingelom zijn volgende feitelijke gegevens van belang.

Een deel van de percelen ligt volgens de bestemmingsvoorschriften van het gewestplan ‘Tienen-Landen’, vastgesteld met koninklijk besluit van 24 maart 1978 in een gebied voor gemeenschapsvoorzieningen en openbaar nut en in agrarisch gebied. De percelen liggen volgens de bestemmingsvoorschriften van het gewestplan ‘St. Truiden-Tongeren’, vastgesteld met koninklijk besluit van 5 april 1977 ook deels in het agrarisch gebied en het landschappelijk waardevol agrarisch gebied.

Het departement Landbouw en Visserij, afdeling Duurzame Landbouwwontwikkeling, afdeling Vlaams-Brabant adviseert op 25 april 2014 voorwaardelijk gunstig.

Het departement Landbouw en Visserij, afdeling Duurzame Landbouwwontwikkeling, afdeling Limburg adviseert op 30 april 2014 voorwaardelijk gunstig.

Tijdens het openbaar onderzoek te Gingelom, georganiseerd van 30 april 2014 tot en met 29 mei 2014, worden geen bezwaarschriften ingediend.

Het college van burgemeester en schepenen van de gemeente Gingelom adviseert op 11 juni 2014 gunstig.

Tijdens het openbaar onderzoek te Landen, georganiseerd van 3 mei 2014 tot en met 2 juni 2014, wordt één bezwaarschrift ingediend door de stad Hannuit.

Het college van burgemeester en schepenen van de stad Landen adviseert op 12 juni 2014 gunstig.

Het agentschap Wegen en Verkeer district Leuven adviseert op 9 mei 2014 ongunstig omwille van de schending van het koninklijk besluit van 4 juni 1958 betreffende de vrije stroken langs de autosnelwegen en wegens schending van het besluit van de Vlaamse regering van 28 mei 2004 betreffende de dossiersamenstelling (ontbreken dwarsprofielen).

Het agentschap Wegen en Verkeer district Sint-Truiden adviseert op 16 mei 2014 ongunstig. Er kan volgens het agentschap niet toegestaan worden dat een rijwegheft (Hannuitstraatgedeelte in beheer van het Vlaams Gewest) wordt opgebroken voor het leggen van leidingen.

In een aanvullend advies van 28 juli 2014 adviseert het agentschap Wegen en Verkeer, district Leuven, voorwaardelijk gunstig.

In een aanvullend advies van 1 augustus 2014 adviseert het agentschap Wegen en Verkeer, district Sint-Truiden, gunstig aangezien er tegemoet is gekomen aan de bemerkingen geformuleerd in het eerder advies.

De verwerende partij verleent op 12 augustus 2014 gedeeltelijk en onder voorwaarden een stedenbouwkundige vergunning. De verwerende partij beslist:

“ ...

#### OVEREENSTEMMING MET DIT PLAN

*Kabeltracés zijn niet in overeenstemming met de voornoemde bestemmingsvoorschriften mb.t. de agrarische gebieden.*

*Wat de bestemming gemeenschapsvoorzieningen en openbare nutsvoorzieningen betreft stelt zich geen conflict. Windturbines en vereiste aanverwante infrastructuur dienstig voor de voorziening in energie worden beschouwd als openbare nutsvoorzieningen.*

#### AFWIJKINGEN VAN STEDENBOUWKUNDIGE VOORSCHRIFTEN.

*Ingevolge artikel 4.4.9. §1 van de Vlaamse Codex mag het verlenende bestuursorgaan bij het verlenen van een stedenbouwkundige vergunning (voor windturbines en windturbineparken, alsook voor andere installaties voor de productie van energie of energierecuperatie) in een gebied dat sorteert onder de voorschriften van een [gewestplan], afwijken van de bestemmingsvoorschriften, indien het aangevraagde kan worden vergund op grond van de voor de vergelijkbare categorie of subcategorie van gebiedsaanduiding bepaald standaardtypebepalingen, vermeld in de bijlage bij het besluit van de Vlaamse Regering van 11 april 2008 tot vaststelling van nadere regels met betrekking tot de vorm en de inhoud van de ruimtelijke uitvoeringsplannen, zoals de tekst ervan is vastgesteld bij het besluit van 11 april 2008.*

[...]

*Categorie van gebiedsaanduiding 4 — Landbouw stelt als volgt:*

*“Voor zover ze door hun beperkte impact de realisatie van de algemene bestemming niet in het gedrang brengen, zijn de volgende werken, handelingen en wijzigingen eveneens toegelaten:*

*- aanbrengen van windturbines en windturbineparken, alsook andere installaties voor de productie van (hernieuwbare) energie of energierecuperatie. De mogelijke effecten van de inplanting ten aanzien van efficiënt bodemgebruik, eventuele verstoring van de uitbating(smogelijkheden) en landschappelijke kwaliteiten dienen in een lokalisatienota te worden beschreven en geëvalueerd.”*

*Kabeltracés m.b.t. tot aansluiting van windturbines op een hoogspanningsnet maken deel uit van de installaties voor de productie van energie of energierecuperatie.*

[...]

#### EVALUATIE EXTERNE ADVIEZEN

*Merkstenen of merkpalen impliceren een veiligheidsissue onlosmakelijk verbonden met de HS-leiding. In die zin wordt opgelegd dat deze merkstenen bij de leidingen aan de rand met het openbaar domein dienen geplaatst te worden.*

*De billijke vergoeding én het protocol tussen landbouw en nutsbedrijven met betrekking tot de aanleg van bovengrondse of ondergrondse leidingen zijn geen aspecten van ruimtelijke ordening. Een verdere verduidelijking of voorwaarde bij de beslissing dringt zich niet op.*

*Naar aanleiding van de adviezen van de betrokken agentschappen Wegen en Verkeer werd het tracé in erg beperkte mate bijgestuurd:*

- *Het tracé in de westelijke rijkhelft van de Hannuitstraat werd verschoven naar westelijke zijde van deze straat buiten het openbaar domein*
- *het originele tracé ter hoogte van de afrit Walshoutem wordt verschoven rekening houdend met een bouwvrije strook van ca. 62m ten opzichte van de snelweg én 11m ten opzichte van de uitrit Landen.*

*De planaanpassingen zijn het gevolg van de voornoemde geformuleerde adviezen van de betrokken Agentschappen Wegen en Verkeer. Zij mogen geen impact hebben op de essentiële kenmerken van de initiële aanvraag, maar in tegendeel slechts betrekking hebben op plaatselijke details. Zij doen geen afbreuk aan de bescherming van de mens of het milieu, noch van de goede ruimtelijke ordening. Het toegevoegde plan CWP-2.3 stelt evenwel een andere toegang met verharding naar windturbine 12 voorop, afwijkend van wat destijds werd vergund (zie historiek). Deze wijziging, met weliswaar beperkt ruimtelijke impact, wordt niet weerhouden. De initiële aanvraag betreft immers louter kabelwerken.*

*Zodoende kan worden besloten dat hierbij rekening wordt gehouden met de bepalingen van artikel 4.3.1.§1, 2e en 3e lid VCRO, zoals laatst gewijzigd bij decreet van 4/4/2014.*

*Het bijkomend advies van het Agentschap Wegen en Verkeer, district Leuven, van 28 juli 2014 luidt als volgt:...*

*De aanvrager dient deze voorwaarden strikt na te leven, gezien het bindend karakter van het advies. Deze voorwaarden worden dus gekoppeld aan de beslissing.*

*...*

#### *EVALUATIE VAN HET BEZWAAR VAN DE STAD HANNUIT DOOR DE GEWESTELIJKE STEDENBOUWKUNDIGE AMBTENAAR.*

*Het voorwerp van de vergunningsaanvraag heeft geen negatieve en significante effecten op mens en milieu (zie verder), laat staan van een ander gewest, een andere EU-lidstaat of een verdragspartij bij het Verdrag van Espoo.*

*Bijgevolg diende de gemeente Hannuit niet aangeschreven te worden.*

*Het feit dat beroepsprocedures lopen ten aanzien van reeds verleende vergunningen voor de 16 windturbines die middels deze kabel aangesloten worden is hier niet relevant.*

*Dit betreft hier immers een nieuwe aanvraag waarover de vergunningverlenende overheid een uitspraak ten gronde dient te formuleren.*

*De bezwaren worden derhalve niet weerhouden.*

#### *MER-SCREENING*

*Het ontwerp komt niet voor op de lijst gevoegd als bijlage I van het Project-MER-besluit, evenmin op de lijst gevoegd als bijlage III van het Project-MER (zie ook bijlage II van de Europese richtlijn 85/337/EEG). Het bekomen van een goedgekeurde MER, de ontheffing ervan of een nadere project-MER-screening is hier bijgevolg niet aan de orde. De aard van het project, de ruimtelijke context en de relatie tot de omgeving resulteert niet tot aanzienlijke effecten.*

*[....]*

#### *BESCHRIJVING VAN DE OMGEVING EN DE AANVRAAG*

*Het projectgebied strekt zich uit ten zuiden van de markant in het landschap voorkomende verkeersas gevormd door de E40 en de naastgelegen HST-Lijn richting Luik.*

*De 36 kV- kabels en optische vezels bevinden zich ondergronds.*

*Eén kabel zal de windturbines W5 tot VV10 en V1 gelegen op het deeltraject Héléciné-Landen ten westen van Avernas verbinden. De tweede set kabels zal de windturbines van Gingelom en Landen verbinden met het onderstation in Avernas.*

*Enkel de kabelwerken op het grondgebied van Landen en Gingelom maken deel uit van deze aanvraag.*

#### WATERTOETS

*[...]*

*Mits het respecteren van Vlareem voor de bescherming van de grondwaterkwaliteit worden er eveneens geen significant negatieve effecten op de grondwaterkwaliteit verwacht. De stedenbouwkundige aanvraag is in overeenstemming met de doelstellingen en beginselen van het decreet integraal waterbeleid.*

#### BEOORDELING VAN DE GOEDE RUIMTELIJKE ORDENING

*[...]*

*De projectzone ligt zuidelijk van de E40 autosnelweg en de aan de zuidzijde naastgelegen HST-lijn. Deze zone bestaat uit agrarisch gebied. Het artikel 4.4.9. van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening biedt, zoals reeds gesteld, vergunningsgrond voor de aanleg van ondergrondse kabels.*

*Betreffende kabels situeren zich ondergronds en zijn derhalve zonder enig ruimtelijke impact op het uitgestrekt agrarisch gebied, markant doorkruist door nabijgelegen snelweg en hst-lijn, en het deel van het aangesneden gebied voor gemeenschapsvoorzieningen en openbare nutsvoorzieningen.*

*Er treden evenmin effecten op ten aanzien van efficiënt bodemgebruik en een eventuele verstoring van de uitbating(smogelijkheden) en landschappelijke kwaliteiten*

*Slechts enkele merkstenen duiden op de aanwezigheid van een ondergrondse infrastructuur.*

#### ALGEMENE CONCLUSIE

*Gezien voorgaande is de aanvraag in overeenstemming met de VCRO. Een goede ruimtelijke ordening van de plaats komt niet in het gedrang. De stedenbouwkundige vergunning wordt, mits inachtnaam van voormelde voorwaarden, gedeeltelijk verleend.*

#### BIJGEVOLG WORDT OP 12 AUGUSTUS 2014 HET VOLGENDE BESLIST:

*De gewestelijke stedenbouwkundige ambtenaar geeft de vergunning gedeeltelijk en voorwaardelijk af aan de aanvrager, die ertoe verplicht is...*

*[...]*

*Het plan CWP-2.3 stelt een andere toegang met verharding naar windturbine 12 voorop, afwijkend van wat destijds werd vergund. Deze wijziging, met weliswaar beperkt ruimtelijke impact, wordt thans niet weerhouden.*

*...*

Dit is de bestreden beslissing.





#### **IV. ONTVANKELIJKHEID VAN DE TUSSENKOMST**

Uit het dossier blijkt dat het verzoek tot tussenkomst tijdig en regelmatig is ingesteld. Er worden geen excepties opgeworpen.

#### **V. ONTVANKELIJKHEID VAN DE VORDERING TOT Vernietiging – TIJDIGHEID VAN HET BEROEP**

##### *Standpunt van de partijen*

1.

De verzoekende partij voert aan dat de beroepstermijn uit artikel 4.8.11, §2, 1°, b) VCRO niet is aangevangen door het ontbreken van een aanplakking dan wel een gebrekkige aanplakking, zodat het verzoekschrift tijdig is ingediend.

De verzoekende partij wijst erop dat op 30 april 2014 wel een mededeling werd aangeplakt dat een stedenbouwkundige vergunning werd aangevraagd en dat deze affiche minstens tot 2 maart 2015 ter plaatse is gebleven, waarbij zij verwijst naar de als stuk 7 bijgevoegde foto. Het is volgens haar echter onduidelijk waar de mededeling dat de vergunning werd afgeleverd, werd aangeplakt, als die aanplakking *überhaupt* al heeft plaatsgevonden.

De verzoekende partij stelt verder dat het attest van aanplakking schijnbaar niet bestaat en dat er minstens geen tijdig opgemaakt attest van aanplakking voor handen is. De aanplakking kan volgens haar dan ook niet worden bewezen. Ze verwijst in dit verband naar rechtspraak van de Raad waarin gesteld wordt dat een gebrek aan aanplakking de beroepstermijn niet doet lopen. Aangezien de aanplakking ook hier niet conform artikel 4.7.26, §4, 6° VCRO is gebeurd, is de beroepstermijn volgens de verzoekende partij niet beginnen lopen. Zelfs bij een foutief opgesteld attest van aanplakking zal de beroepstermijn in hoofde van de verzoekende partij niet beginnen te lopen.

2.

De tussenkomende partij werpt op dat het verzoekschrift, ingesteld met een aangetekende brief van 10 april 2015, manifest laattijdig is. Ze stelt dat de mededeling dat de stedenbouwkundige vergunning werd verleend, wel degelijk overeenkomstig de bepalingen van de VCRO zowel in de stad Landen als in de gemeente Gingelom is aangeplakt.

Uit het attest van de aanplakking dat is afgeleverd door de gemeente Gingelom (stuk 20), kan volgens haar worden afgeleid dat de betrokken stedenbouwkundige vergunning werd aangeplakt overeenkomstig de vereisten van de VCRO, en dat daarvan op 5 september 2014 een attest werd opgesteld. Uit het attest van aanplakking van de stad Landen (stuk 21) blijkt dat de stedenbouwkundige vergunning aldaar werd aangeplakt van 20 augustus 2014 tot en met 19 september 2014. Aangezien de startdatum van de aanplakking in elk geval in de maanden augustus of september 2014 moet worden gesitueerd, is het verzoekschrift van 10 april 2015 dus laattijdig.

3.

In haar wederantwoordnota stelt de verzoekende partij dat de tussenkomende partij louter de attesten van aanplakking bijbrengt, maar niet de bijhorende aanplakkingsdossiers waaruit de correcte aanplakking kan worden afgeleid. Het is immers de taak van de gemeentesecretaris of zijn gemachtigde om na te gaan of de begunstigde van de verleende vergunning effectief is overgegaan tot aanplakking.

De verzoekende partij plaatst verder de nodige vraagtekens bij de afgeleverde attesten van aanplakking. Ze wijst erop dat het attest van aanplakking van de stad Landen pas werd opgesteld op 20 april 2015, ruim acht maanden nadat de bestreden beslissing werd afgeleverd. Zij stelt dan ook dat het niet uitgesloten lijkt dat het attest "*pour la besoin de la cause*" is afgeleverd aangezien er geen ander bewijs voorhanden is waaruit zou blijken dat de aanplakking daadwerkelijk is gebeurd. Bovendien is het attest van aanplakking volgens de verzoekende partij aangetast door fundamentele gebreken, aangezien het geen melding maakt van twee kadastrale percelen waarop de stedenbouwkundige vergunning eveneens betrekking zou hebben.

De verzoekende partij stelt verder dat in het attest van aanplakking van de gemeente Gingelom niet wordt aangegeven wanneer de aanplakking precies heeft plaatsgevonden, zodat het derde-belanghebbenden niet in staat stelt kennis te nemen van de aanvang van de beroepstermijn noch het eindigen ervan. Aangezien de aanplakking volgens de verzoekende partij niet conform artikel 4.7.26, §4, 6° VCRO is gebeurd, is de beroepstermijn niet beginnen lopen.

4.

In haar laatste schriftelijke uiteenzetting stelt de tussenkomende partij dat artikel 4.7.26, §4, 7° VCRO niet bepaalt dat een belanghebbende een bijhorend aanplakkingsdossier kan ontvangen vanwege de gemeentesecretaris of zijn gemachtigde waardoor de tussenkomende partij het bijhorende aanplakkingsdossier ook niet heeft voorgelegd aan de Raad. Het is volgens de tussenkomende partij overigens de verzoekende partij die in de eerste plaats het gewaarmerkte afschrift van het attest van aanplakking hoorde op te vragen, zodat een controle zou kunnen worden uitgevoerd naar de tijdigheid van het verzoekschrift.

Volgens de tussenkomende partij zijn de attesten van aanplakking in overeenstemming met artikel 4.7.23, §4 VCRO en met de rechtspraak van de Raad. De kritiek van de verzoekende partij op de datum van aflevering van het attest doet volgens de tussenkomende partij geen afbreuk aan de vaststelling dat op grond van dit attest kan worden vastgesteld op welke dag de beroepstermijn een aanvang heeft genomen, met name op 21 augustus 2014. Hierbij dient nog opgemerkt dat de regelgeving geen verdere vormvereisten of inhoudelijke vereisten oplegt voor het afschrift van het attest van aanplakking en dus ook niet welke datum een afschrift van het attest van aanplakking zou moeten dragen. De verzoekende partij laat volgens de tussenkomende partij uitschijnen dat het attest van aanplakking van de stad Landen vals zou zijn, maar brengt echter geen enkel bewijs bij waaruit zou blijken dat het attest van aanplakking door valsheid zou zijn aangetast. De tussenkomende partij merkt daarbij op dat de verzoekende partij de bewijslast tracht te keren doordat de tussenkomende partij zou moeten aantonen dat de aanplakking daadwerkelijk gebeurde. De inhoud van een gewaarmerkt attest van aanplakking moet echter voor waar worden aangenomen behoudend bewijs van het gedeelte.

Het gegeven dat twee kadastrale percelen niet zijn opgenomen in het attest van aanplakking, kan niet worden beschouwd als een fundamenteel gebrek in de aanplakking, maar als een louter materiële vergissing. Uit het attest van aanplakking blijkt volgens de tussenkomende partij op onbetwiste wijze op welke stedenbouwkundige vergunning het attest van aanplakking betrekking had. Bovendien bestaat er geen wettelijke verplichting om de kadastrale percelen op te nemen in het attest van aanplakking.

Met betrekking tot het attest van aanplakking van de gemeente Gingelom stelt de tussenkomende partij dat de aanplakking overeenkomstig de vereisten van de VCRO gebeurde en dat daarvan van op 5 september 2014 een attest werd opgesteld. Hieruit volgt volgens de tussenkomende partij dat de datum van de eerste dag van de aanplakking 5 september 2014 is. Zelfs indien men zou oordelen dat uit dit attest niet op vaststaande wijze kan blijken dat de eerste dag van de aanplakking 5 september 2014 is, dient nog te worden vastgesteld dat de dag van

eerste aanplakking in ieder geval voor deze datum is gebeurd. In het kader van het rechtszekerheidsbeginsel zou, als eerste dag van de aanplakking, ten laatste 5 september 2014 in rekening kunnen worden gehouden voor de aanplakking te Gingelom. De derde-belanghebbende kon volgens de tussenkomende partij dus weten welke de eerste dag van de aanplakking was en wanneer de beroepstermijn is aangevangen, zodat het attest wel degelijk in overeenstemming is met de rechtspraak van de Raad.

De tussenkomende partij besluit dat uit alle omstandigheden van het dossier blijkt dat de verzoekende partij eenvoudigweg vergeten is, dan wel het niet meteen opportuun heeft geacht, om een beroep tot nietigverklaring in te stellen bij de Raad tegen de bestreden beslissing. Uit de attesten van aanplakkingen blijkt dat de bestreden beslissing regelmatig werd aangeplakt, minstens wordt het bewijs van tegendeel hiervan niet door de verzoekende partij geleverd.

#### *Beoordeling door de Raad*

1.

De verzoekende partij meent dat de mededeling dat de betwiste vergunning werd afgeleverd, niet of minstens niet regelmatig werd aangeplakt, waardoor haar beroep tijdig zou zijn.

De tussenkomende partij betwist de tijdigheid en meent dat de mededeling dat de vergunning werd afgeleverd, wel degelijk regelmatig werd aangeplakt. Het beroep is volgens de tussenkomende partij dus laattijdig.

2.

2.1

Artikel 4.8.11, §2, 1° VCRO bepaalt dat de beroepen bij de Raad worden ingesteld binnen een vervaltermijn van vijfenveertig dagen, die voor vergunningsbeslissingen ingaat hetzij de dag na de betekening, wanneer een dergelijke betekening vereist is, hetzij de dag na de startdatum van de aanplakking, in alle andere gevallen.

De betekening aan de verzoekende partij was niet vereist, zodat de aanplakking als startdatum voor de berekening van de tijdigheid geldt.

Artikel 4.7.26, §4 VCRO bepaalt onder meer:

*“6° Een mededeling die te kennen geeft dat de vergunning is verleend, wordt door de aanvrager gedurende een periode van dertig dagen aangeplakt op de plaats waarop de vergunningsaanvraag betrekking heeft. De aanvrager brengt de gemeente onmiddellijk op de hoogte van de startdatum van de aanplakking. De gemeentesecretaris of zijn gemachtigde waakt erover dat tot aanplakking wordt overgegaan door de aanvrager binnen een termijn van tien dagen te rekenen vanaf de datum van de ontvangst van een afschrift van de uitdrukkelijke beslissing tot verlening van de vergunning. De Vlaamse regering kan, zowel naar de inhoud als naar de vorm, aanvullende vereisten opleggen waaraan de aanplakking moet voldoen.*

*7° De gemeentesecretaris of zijn gemachtigde levert op eenvoudig verzoek van elke belanghebbende, vermeld in artikel 4.7.21, §2, een gewaarmerkt afschrift van het attest van aanplakking af.”*

De voorbereidende werken (*Parl. St. VI. P., 2008-2009, stuk 2011, nr. 1, pp. 187-188, 557*) stellen over de aanplakking:

*“Uitgangspunt voor de berekening van de beroepstermijn voor derden-belanghebbenden*

*... De bewijslast om aan te tonen dat de aanvrager aan zijn aanplakkingsplicht heeft verzaakt, berust bij de persoon die het beroep instelt. Meestal zal dat gebeuren aan de hand van middelen die een vrije bewijswaarde hebben en die dus door de deputatie moeten worden gewaardeerd, het gaat dan bvb. om getuigenverklaringen of aanwijzingen waaruit een feitelijk vermoeden kan worden afgeleid.*

*Het is wenselijk dat op de aanplakkingsplicht een degelijk gemeentelijk overheidstoezicht wordt geïnstalleerd.”*

Het Grondwettelijk Hof overwoog daaromtrent het volgende in arrest nr. 2011/8 van 27 januari 2011:

*“B.13.3.3.4. Het feit dat de beroepstermijn voor vergunningsbeslissingen ingaat de dag na die van de aanplakking is ingegeven door het doel de vergunningsaanvrager zo snel mogelijk rechtszekerheid te verschaffen, wat niet mogelijk is wanneer de aanvang van de beroepstermijn afhangt van de kennisneming van de beslissing door de verzoeker. Daarbij vermocht de decreetgever rekening te houden met het feit dat het gaat om hetzij grote projecten, waarvan genoegzaam bekend zal zijn dat de vergunning werd verleend, hetzij projecten waarvan de weerslag is beperkt tot de onmiddellijke omgeving van de plaats waarop de vergunningsaanvraag betrekking heeft. De decreetgever kon dan ook redelijkerwijs ervan uitgaan dat de aanplakking een geschikte vorm van bekendmaking is om belanghebbenden op de hoogte te brengen van het bestaan van de vergunningsbeslissing.*

*Bovendien dient de bevoegde burgemeester erover te waken dat tot aanplakking wordt overgegaan en attesteert de burgemeester of zijn gemachtigde de aanplakking. Het gemeentebestuur dient op eenvoudig verzoek een gewaarmerkt afschrift van dat attest af te geven ... De dag van eerste aanplakking moet uitdrukkelijk worden vermeld (Parl. St., Vlaams Parlement, 2008-2009, nr. 2011/1, p. 181). Bijgevolg kan een belanghebbende weten wanneer de beroepstermijn aanvangt en wanneer die verstrijkt.*

*In de parlementaire voorbereiding van het decreet van 27 maart 2009 wordt eveneens gepreciseerd dat indien de aanplakking niet of niet correct geschiedt, dit «wordt [...] 'gesanctioneerd' door middel van de beroepstermijnenregeling» ... Hieruit dient te worden afgeleid dat in dat geval de burgemeester de aanplakking niet vermag te attesteren, zodat de beroepstermijn geen aanvang neemt.”*

Uit de samenlezing van voorgaande volgt dat de gemeentelijke overheid erover dient te waken dat de mededeling dat een vergunning is verleend, wordt aangeplakt. De gemeentesecretaris attesteert de aanplakking en levert op eenvoudig verzoek een gewaarmerkt afschrift van dat attest af.

Om van een geldig attest van aanplakking te kunnen spreken is in de eerste plaats vereist dat de eerste dag van de aanplakking in het attest wordt vermeld. Enkel op die wijze kan de derde-belanghebbende weten wanneer de beroepstermijn een aanvang heeft genomen en wanneer deze verstrijkt.

Aangezien de Vlaamse regering geen aanvullende inhoudelijke of vormelijke vereisten heeft opgelegd waaraan de aanplakking moet voldoen, kan enkel rekening gehouden worden met de bepalingen uit artikel 4.7.26, §4, 6° en 7 VCRO.

## 2.2

De in artikel 4.8.11, §2 VCRO vermelde termijn is een vervalt termijn. Deze bepaling, en de wijze waarop de beroepstermijn begint te lopen (*de dag na de startdatum van de aanplakking*) moet strikt worden geïnterpreteerd, temeer daar de keuze voor een aanplakking als start voor de berekening van de beroepstermijn voor derde- belanghebbenden, ingegeven is door het principe om zo snel mogelijk rechtszekerheid te verschaffen aan de aanvrager.

Wanneer de verzoekende partij, als derde-belanghebbende, de (regelmatige) aanplakking betwist, en daarmee dus ook de startdatum van haar beroepstermijn, draagt zij in beginsel de bewijslast. Zij moet aantonen dan wel aannemelijk maken dat de aanplakking door de tussenkomende partij als aanvrager niet gebeurde conform artikel 4.7.26, §4, 6° VCRO. Zij moet daarbij concrete elementen aanvoeren die wijzen op het ontbreken van een (regelmatige) aanplakking of op een onregelmatig attest van aanplakking. De loutere bewering dat er geen sprake was van een (regelmatige) aanplakking, volstaat niet.

Het attest van aanplakking vormt daarbij een belangrijk bewijsmiddel om de datum van aanplakking aan te tonen, maar deze datum kan desgevallend ook worden aangetoond dan wel worden betwist met andere bewijsmiddelen, die moeten worden geëvalueerd.

## 3.

Uit het administratief dossier blijkt dat de bestreden beslissing aan de tussenkomende partij als aanvrager is betekend met een aangetekende brief van 12 augustus 2014. De tussenkomende partij had vanaf dat moment dus de verplichting om een mededeling dat een vergunning is verleend, binnen een ordetermijn van tien dagen op de betrokken percelen aan te plakken.

De verzoekende partij stelt op 10 april 2015 een vordering tot vernietiging in bij de Raad. In haar verzoekschrift voert de verzoekende partij aan dat er geen aanplakking van de mededeling dat de vergunning werd verleend, plaatsvond. Als bewijs daarvan voegt zij een foto toe waaruit blijkt dat op 2 maart 2015 de affiche van bekendmaking van de aanvraag van de stedenbouwkundige vergunning nog steeds op het bouwperceel aanwezig was. Zij stelt dat het attest van aanplakking klaarblijkelijk niet bestaat bij gebrek aan aanplakking, minstens dat er geen tijdig opgemaakt attest van aanplakking voorhanden is. Ze besluit dat de aanplakking bijgevolg niet bewezen kan worden.

De verzoekende partij toont echter niet aan dat zij zich bij de gemeente (Landen, gezien haar vestigingsplaats heeft geïnformeerd over een eventuele aanplakking, noch dat zij een attest van aanplakking heeft opgevraagd. Uit het enkele gegeven dat het bord waarmee de aanvraag tot stedenbouwkundige vergunning wordt bekend gemaakt, zich op 2 maart 2015 nog op het terrein bevindt, kan niet, minstens niet zonder meer, worden afgeleid dat de mededeling dat de vergunning werd afgeleverd, niet op het terrein zou zijn aangeplakt en er geen attest van aanplakking zou zijn opgemaakt. De bijgevoegde foto toont alleszins niet aan dat er geen enkele andere bekendmaking op het terrein aanwezig was.

## 4.

In tegenstelling tot de verzoekende partij, voegt de tussenkomende partij aan haar uiteenzetting wel een attest van aanplakking van de stad Landen en een attest van aanplakking van de gemeente Gingelom toe, waaruit zij afleidt dat het beroep van de verzoekende partij laattijdig is ingesteld.

## 4.1

Uit het door de tussenkomende partij bijgevoegde attest van aanplakking van de stad Landen blijkt dat de bestreden beslissing overeenkomstig de bepalingen van de VCRO werd aangeplakt van 20 augustus 2014 tot en met 19 september 2014. Op basis van dit attest begon de beroepstermijn voor de verzoekende partij dus op grond van artikel 4.8.11, §2, 1° VCRO te lopen op 21 augustus 2014 om af te lopen op maandag 6 oktober 2014.

De verzoekende partij uit kritiek op dit attest. Het attest dateert volgens haar van 20 april 2015 en is volgens haar louter '*pour la besoin de la cause*' opgesteld en bevat bovendien foutieve gegevens over de kadastrale percelen. Daarnaast zou niet het gehele aanplakkingsdossier zijn bezorgd. De verzoekende partij maakt in haar uiteenzetting echter niet aannemelijk dat er sprake zou zijn van een gebrekkige aanplakking dan wel dat de aanplakking op foutieve wijze werd geattesteerd.

Zoals reeds gesteld, kan enkel rekening gehouden worden met de bepalingen over de aanplakking van artikel 4.7.26, §4, 6° en 7° VCRO. De Vlaamse regering heeft immers geen aanvullende inhoudelijke of vormelijke vereisten opgelegd waaraan de aanplakking moet voldoen. Artikel 4.7.26, §4, 6° en 7° VCRO bepaalt enkel dat dat de gemeentesecretaris of diens gemachtigde erover waakt dat tot aanplakking wordt overgegaan door de aanvrager binnen een termijn van tien dagen na ontvangst van de beslissing, en dat hij op eenvoudig verzoek een gewaarmerkt afschrift van het attest van aanplakking aflevert. Er worden geen vereisten of verplichtingen opgelegd over wanneer en op welke wijze het attest moet worden opgemaakt. Bovendien lijkt de datum van 20 april 2015 de datum te zijn waarop de gemeentesecretaris het gewaarmerkt afschrift van het attest van aanplakking heeft afgeleverd. Het gegeven dat het gewaarmerkt afschrift van het attest van aanplakking op 20 april 2015 is opgesteld, doet op zich geen afbreuk aan de vaststelling in het attest van aanplakking dat de mededeling dat een vergunning werd verleend, op 20 augustus 2014 is aangeplakt. De verzoekende partij maakt het tegendeel alleszins niet met concrete gegevens aannemelijk, noch heeft zij een procedure met betrekking tot valsheid in geschrifte opgestart om de opgenomen data van aanplakking te betwisten. De datum van 20 april 2015 lijkt de Raad begrijpelijk, aangezien deze kort na het inleiden van de vordering bij de Raad ligt en het aannemelijk is dat de tussenkomende partij op dat ogenblik informatie is gaan inwinnen bij de gemeente.

Het gegeven dat in het attest van aanplakking twee kadastrale percelen niet werden opgenomen, kan niet worden aanzien als een fundamenteel gebrek aan het attest van aanplakking. Er werden in de regelgeving, zoals reeds gesteld, immers geen aanvullende of inhoudelijke vormelijke vereisten voor het attest van aanplakking opgelegd, zodat er ook geen verplichting bestond om de kadastrale percelen op te nemen in het attest. Uit het attest van aanplakking kan duidelijk worden opgemaakt over welke vergunningsbeslissing het gaat. Het ontbreken van twee kadastrale percelen betreft dan ook een louter materiële vergissing die geen afbreuk doet aan de wettigheid van het attest van aanplakking.

Dat de tussenkomende partij niet het gehele aanplakkingsdossier maar enkel het attest van aanplakking heeft bezorgd, doet evenmin afbreuk aan de voorgaande vaststellingen. Geen enkele bepaling vereist immers de neerlegging van 'een volledig aanplakkingsdossier' om de (laat)tijdigheid aan te tonen. Bovendien had de verzoekende partij ook zelf (een afschrift) van het aanplakkingdossier kunnen opvragen.

#### 4.2

De verzoekende partij bekritiseert verder ook de aanplakking van de mededeling dat de vergunning werd verleend op de betrokken percelen te Gingelom.

De Raad moet echter vaststellen dat de percelen die de verzoekende partij voor haar vliegactiviteiten gebruikt, enkel gelegen zijn in de nabije omgeving van de windturbines te Landen, waarvoor met de huidige beslissing onder meer infrastructuurwerken worden aangevraagd. In een voorgaand arrest van 25 juni 2013 (nr. A/2013/0346) werd de vernietiging reeds beperkt tot de windturbines te Landen, aangezien de verzoekende partij haar belang in hoofdzaak steunde op hinder die zij ondervond van de windturbines te Landen en haar middelen ook enkel richtte tegen de negen windturbines te Landen. Ook in de huidige procedure ent de verzoekende partij haar belang *de facto* op de hinder die zij ondervindt van de windturbines te Landen waarvoor het aangevraagde kabeltracé noodzakelijk is. Ook haar middelen vloeien hieruit voort. Bijgevolg is de aanplakking voor de infrastructuurwerken voor de windturbines te Gingelom dan ook niet relevant voor het ingaan van de beroepstermijn van de verzoekende partij.

Overigens kan uit het bijgevoegde attest, anders dan wat de verzoekende partij beweert, in alle redelijkheid blijken dat de vergunning minstens op 5 september 2014 was aangeplakt conform de vereisten van de VCRO, zodat de beroepstermijn op dat moment begon te lopen. De verzoekende partij maakt alleszins op geen enkele manier het tegendeel aannemelijk, noch toont zij met enige vorm van bewijs aan dat er op de betrokken percelen te Gingelom geen (correcte) aanplakking plaatsvond.

5.

Gelet op het voorgaande moet de Raad dan ook vaststellen dat het beroep van de verzoekende partij, ingediend met een aangetekende brief van 10 april 2015, manifest laattijdig is op basis van de bepalingen van artikel 4.8.11, §2, 1° VCRO.

De exceptie is gegrond.

#### **BESLISSING VAN DE RAAD VOOR VERGUNNINGSBETWISTINGEN**

1. Het verzoek tot tussenkomst van cvba GREENSKY is ontvankelijk.
2. De Raad verwerpt de vordering tot vernietiging.
3. De Raad legt de kosten van het beroep, bepaald op 175 euro, ten laste van de verzoekende partij.
4. De Raad legt de kosten van de tussenkomst, bepaald op 100 euro, ten laste van de tussenkomende partij.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel in openbare zitting van 21 maart 2017 door de tweede kamer.

De toegevoegd griffier,

De voorzitter van de tweede kamer,

Bart VOETS

Hilde LIEVENS